

Roll No.

Exam Code : J-21

Subject Code—53596

M. A. EXAMINATION

(Main & Reappear) (Batch 2017-2019)

(Fourth Semester)

SANSKRIT

Paper—XVIII

Kavyashastram (2)

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 80

नोट : सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । तृतीयघटकस्य प्रश्नः
संस्कृतमाध्यमेनैव समाधेयः ।

1. अधोलिखिताः प्रश्नाः संक्षेपेणोत्तरणीयाः — 4×4=16

(क) अविमृष्टविधेयांशः कः ?

(ख) के सन्ति काव्यशोभाकर्तारः धर्माः ?

(ग) कोऽयं संसृष्टिरलङ्कारः ?

(घ) कोऽयं प्रतीयमानार्थः ?

(5-20-16-0721) J-53596

P.T.O.

घटकम् I

2. किं नाम काव्यदोषत्वम् ? लक्षणोद्धरणपुरस्सरमर्थदोषान् विवेचयत । 16

अथवा

मम्मटानुसारं रसदोषपरिहारोपायाः लेखनीयाः ।

घटकम् II

3. 'ओजप्रभृतीनामनुप्रासोपमादीनां चोभयेषामपि समवायवृत्त्या स्थितिरिति गड्डलिकाप्रवाहेणैवैषां भेदः इत्यभिधानमसत् ।' इत्यस्य विस्तीर्णा व्याख्या कार्या । 16

अथवा

“केचिदन्तर्भवन्त्येषु दोषत्यागात्परे स्थिताः । अन्ये भजन्ति दोषत्वं कुत्रचिन्न ततो दश ॥” कारिकेयं सोद्धरणं विवेचनीया ।

घटकम् III

4. केचन चत्वारः अलङ्काराः सोद्धरणं संस्कृतेनैव विवेचनीयाः – 16
- (i) उपमा
 - (ii) रूपकम्
 - (iii) यमकम्

(iv) श्लेषः

(v) अतिशयोक्ति

(vi) वक्रोक्तिः

(vii) विशेषोक्तिः

(viii) संकरः ।

घटकम् IV

5. 'नास्त्येव ध्वनिः । प्रसिद्धप्रस्थानव्यतिरेकिणः काव्यप्रकारस्य काव्यत्वहानेः ।' कथनमिदं सप्रमाणं समीक्षणीयम् । 16

अथवा

'काव्यस्यात्मा ध्वनिः' प्रस्तुतमिदं कथनं सप्रमाणं विवेचनीयम् ।